วารสารวิเทศศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Journal of International Studies
Prince of Songkla University

การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

พรรษมนตร์ พาลี[*1]

[1]สำนักวิชาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ อีเมล patsamon.pa@wu.ac.th

An evaluation of the Master of Science Program and the Doctor of Philosophy Program in Drug and Cosmetic Innovation, Walailak University

Patsamon Palee[1*]

[1]School of Pharmacy, Walailak University, Email: patsamon.pa@wu.ac.th

Article Info

Article Type: *Research Article*

Article History:

Received January 10, 2026

Revised April 16, 2026

Accepted May 7, 2026

คำสำคัญ

การประเมินหลักสูตร, CIPP Model, สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง

Keywords:

Curriculum evaluation, CIPP Model, Program in Drug and Cosmetic Innovation

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563) และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) และ 2) วิเคราะห์แนวโน้มสำคัญและทิศทางการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แบ่งกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักศึกษาปัจจุบัน 8 คน 2) ศิษย์เก่า 4 คน 3) ผู้บริหาร 2 คน 4) อาจารย์ประจำหลักสูตร 11 คน 5) อาจารย์ผู้สอน 13 คน และ 6) ผู้ใช้บัณฑิต 8 คน เพื่อนำไปสู่กระบวนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยใช้กรอบแนวคิดการประเมินแบบจำลองซิปป์ (CIPP Model) ของ Stufflebeam and Shinkfield โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านบริบท หลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนของประเทศ ปณิธานของสถาบันและความต้องการของสังคมปรัชญา จุดมุ่งหมาย โครงสร้างและเนื้อหาสาระรายวิชาของหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีคุณลักษณะที่คาดหวังในระดับมากที่สุดและมากกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริง และ 4) ด้านผลผลิต นักศึกษาทุกคนมีผลการเรียนเป็น S และรายวิชาวิทยานิพนธ์เป็นไปตามแผนของหลักสูตร ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านการปฏิบัติงาน ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับดีมาก

Abstract

This research aims to: 1) evaluate the Master of Science Program in Drug and Cosmetic Innovation (New Curriculum, 2020) and the Doctor of Philosophy Program in Drug and Cosmetic Innovation (Revised Curriculum, 2021); and 2) analyze key trends and directions in instructional management based on the perspectives of experts and stakeholders. The target participants comprised six groups: current students (n=8), alumni (n=4), administrators (n=2), faculty members (n=11), instructors (n=13), and employers (n=8). The study employed Stufflebeam and Shinkfield's CIPP Model as the evaluation framework to facilitate curriculum enhancement. Data was collected through questionnaires and focus

group interviews, then analyzed using mean, standard deviation, and content analysis. The findings revealed that: 1) Context: The curricula were highly appropriate and aligned with national strategies, human resource development policies, the university's mission, and societal needs, including the programs' philosophy, objectives, structure, and course content. 2) Input: The inputs were rated at the highest level of appropriateness. 3) Process: Regarding instructional management, the expected attributes were at the highest level and exceeded the actual attributes. 4) Product: All students achieved an "S" grade, with thesis progress aligning with the curriculum plan. Furthermore, employers expressed the highest level of satisfaction regarding the graduates' ethics and professional performance.

* Corresponding author: Patsamon Palee
E-mail address: patsamon.pa@wu.ac.th

1. บทนำ

สำนักวิชาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง หลักสูตรนานาชาติ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563) ซึ่งได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรจากไตรภาคเป็นแบบทวิภาค เป็นหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง หลักสูตรนานาชาติ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) และหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง หลักสูตรนานาชาติ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563) เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย ส่งผลให้ความต้องการด้านนวัตกรรมทางการแพทย์และสุขภาพเพิ่มสูงขึ้น (นงนุช จินดารัตนาภรณ์ และศุทธิดา ชวนวัน, 2563; วิชัย โถสุวรรณจินดา, 2566) และมีการพัฒนาเนื้อหารายวิชาให้ทันสมัยตามความก้าวหน้าของศาสตร์ด้านนี้ ซึ่งเน้นการทำวิทยานิพนธ์เพื่อนักศึกษามีทักษะการวิจัยที่ดี และสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย หลักสูตรระดับปริญญาโทจึงได้รับการออกแบบให้มีมาตรฐานสากลและมีความต่อเนื่องกับหลักสูตรระดับปริญญาเอก เพื่อสร้างเส้นทางการศึกษา (Academic Pathway) ที่รองรับนักศึกษาที่มีศักยภาพและต้องการศึกษาต่อในเชิงลึก รวมถึงบุคลากรในสถานประกอบการที่สนใจพัฒนาความรู้ในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และวิทยาการที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 ข้อ 17 ระบุว่า ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ 5 ปี ซึ่งการประเมินหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่การเรียนรู้และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้มีคุณภาพมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (มารุต พัฒผล, 2567) ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2567 เพื่อเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอุดมศึกษา สำนักวิชาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จึงจัดให้มีการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง หลักสูตรนานาชาติ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) และหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง หลักสูตรนานาชาติ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563) ให้มีความทันสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจและโครงสร้างประชากรของประเทศพบว่า อุตสาหกรรมยาและเครื่องสำอางมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง (คมสัน สมคง และคณะ, 2565) ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรเป็นสังคมผู้สูงอายุ ดังนั้น การพัฒนานวัตกรรมด้านยาและเครื่องสำอางจึงมีส่วนช่วยในการเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชากร รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (มาลี มีแสงพันธ์ และคณะ, 2564) นอกจากนี้นักศึกษาที่เข้ามาเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาของหลักสูตร พบว่า มี

แนวโน้มที่ลดลง โดยเฉพาะนักศึกษาชาวไทย การพัฒนาหลักสูตรให้ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าที่เป็นชาวต่างชาติ อาจมีส่วนเพิ่มจำนวนนักศึกษาได้ จากการสำรวจแนวโน้มการเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของหลักสูตร พบว่า จำนวนนักศึกษาไทยมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับสถานการณ์ภาพรวมของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตประชากร (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2566) ดังนั้น การปรับปรุงหลักสูตรเพื่อรองรับกลุ่มเป้าหมายนักศึกษาชาวต่างชาติ จึงเป็นกลยุทธ์เชิงรุกสำคัญที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและรักษาความยั่งยืนของหลักสูตรในระดับสากล (Knight, 2021; UNESCO, 2020)

การประเมินหลักสูตรจัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลการประเมินและการวิเคราะห์แนวโน้ม ทิศทางการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน โดยวิเคราะห์คุณลักษณะบัณฑิตตามความต้องการของตลาดแรงงานและจากผู้ใช้บัณฑิต เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกระบวนการการดำเนินงานของหลักสูตร และเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร โดยการประเมินหลักสูตรได้ประยุกต์ใช้ตามกรอบแนวคิดแบบจำลองซิปป์ (CIPP Model) ของ Stufflebeam & Shinkfield ซึ่งเป็นการประเมินความเหมาะสมของปรัชญา วัตถุประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน คุณลักษณะอาจารย์ คุณลักษณะบัณฑิต และวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของหลักสูตร (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) ที่มีความเหมาะสมและเที่ยงตรงเกี่ยวข้องกับหลักสูตร เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร ผู้กำหนดนโยบายในระดับบริหาร คณาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรในหน่วยงานต่าง ๆ (Tokmak et al., 2013) นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาการประเมินหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 โดยพัฒนามาจากรูปแบบการประเมิน CIPP Model เช่น CIPPI Model, CIPPO Model, CIPPIEST Model, CIPPE Model เป็นต้น (สมทรง สุภาพ, 2565) อย่างไรก็ตาม หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตมีการปรับปรุงระบบการศึกษาจากไตรภาคเป็นทวิภาค และหลักสูตรมหาบัณฑิตเป็นหลักสูตรใหม่ การใช้ CIPP Model มุ่งเน้นการประเมินเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับบริบทของทั้ง 2 หลักสูตรที่มีการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษาให้ทันสมัยและเป็นสากลมากขึ้น โดยแบ่งการประเมินเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินความสอดคล้องจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาสาระของหลักสูตรกับสภาพแวดล้อม ปัญหา และความต้องการของสังคมที่มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระบวนการรับนักศึกษา คุณภาพของนักศึกษาและอาจารย์ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และระบบการบริหารจัดการหลักสูตร 3) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การให้คำปรึกษา การวัดและประเมินผล รวมถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้บรรลุตามแผนที่วางไว้ และ 4) ด้านผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาและคุณภาพของบัณฑิต เพื่อตรวจสอบคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานจริงว่า สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพียงใด (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาเนื้อหาของหลักสูตรให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย รวมถึงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสะท้อนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศตาม ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 (2561) โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ อีกทั้งยังตอบสนองต่อเป้าหมายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) และยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 ที่มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงพาณิชย์และสังคม (สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับนานาชาติ และส่งเสริมการสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพสูง อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติอย่างเป็นรูปธรรม (มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, 2567) การประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบจำลองซิปป์ (CIPP Model) ของ Stufflebeam and Shinkfield (2007) จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการตรวจสอบความสอดคล้องและประสิทธิภาพของหลักสูตรภายใต้กรอบนโยบายดังกล่าว เพื่อมุ่งผลิตมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถทั้งทางทฤษฎีและการวิจัย บนพื้นฐานของจริยธรรมในการวิจัย สามารถสร้างสรรค์งานที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ สามารถนำ

งานวิจัยมาแก้ไขปัญหาหรือประยุกต์ในการพัฒนางานและประเทศชาติ ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนให้งานวิชาการและการวิจัยมีความเข้มแข็ง ตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยต่อไป

2. จุดประสงค์

1) ประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563) และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564)

2) วิเคราะห์แนวโน้มสำคัญและทิศทางการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเพื่อนำไปสู่กระบวนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง หลักสูตรนานาชาติ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563) และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง หลักสูตรนานาชาติ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) ตามกรอบแนวคิด CIPP Model ประกอบด้วยการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

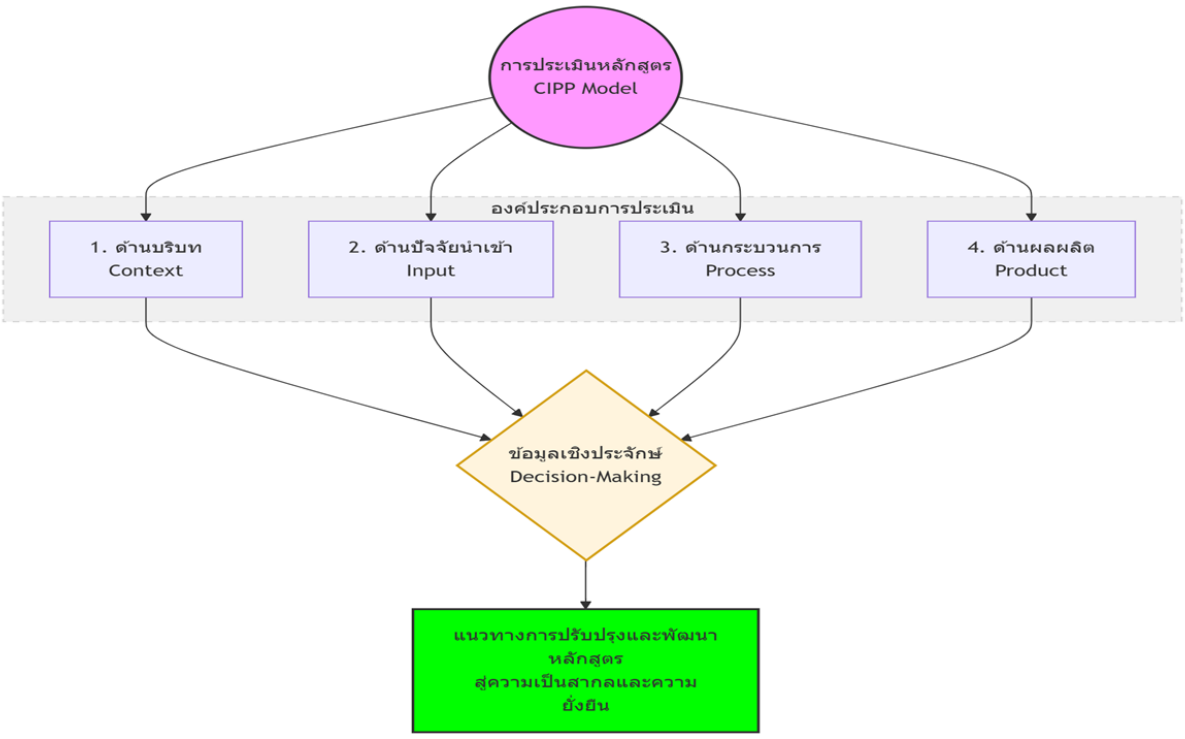

4.วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluative Research) ประเมินหลักสูตรตามกรอบแนวคิด CIPP Model ประกอบด้วยการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

4.1 ผู้เข้าร่วมการวิจัย

กลุ่มคนที่เข้าร่วมการวิจัยเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวน 6 กลุ่ม มีความเกี่ยวข้องในหลักสูตร ทั้งหมดจำนวน 46 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วย 1) นักศึกษาปัจจุบัน ปริญญาโทจำนวน 6 คน ปริญญาเอกจำนวน 2 คน 2) ศิษย์เก่า ปริญญาโทจำนวน 3 คน ปริญญาเอกจำนวน 1 คน 3) อาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 11 คน 4) อาจารย์ผู้สอน (อาจารย์ในสาขาเภสัชกรรมอุตสาหการ) จำนวน 13 คน 5) ผู้บริหาร (ระดับหลักสูตร สำนักวิชา และมหาวิทยาลัย) จำนวน 2 คน และ 6) ผู้ใช้บัณฑิต (ภาคอุตสาหกรรม สถาบันวิจัย และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา) จำนวน 8 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและเสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย และปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำเพื่อให้ครอบคลุมการประเมินตามกรอบแนวคิด CIPP Model โดยใช้ทั้งแบบสัมภาษณ์ การอภิปรายกลุ่ม และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5 = มากที่สุด ถึง 1 = น้อยที่สุด) จากนั้นนำข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อวัดความสอดคล้องภายในของข้อ ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

- แบบประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) มีค่าความเชื่อมั่นภาพรวมเท่ากับ 0.82
- แบบประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ คุณลักษณะที่คาดหวังมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 และคุณลักษณะที่เป็นจริงมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84
- แบบประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า เครื่องมือวิจัยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) สูงกว่า 0.70 ซึ่งมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้จนถึงระดับดีมาก ตามเกณฑ์มาตรฐานของการวิจัยทางสังคมศาสตร์และการประเมินทางการศึกษา (Stufflebeam, 2003; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2554) มีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท ใช้แบบสัมภาษณ์และการอภิปรายกลุ่มย่อย ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษาและคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักสูตรใน 3 ด้าน ได้แก่ (1) ความสอดคล้องกับนโยบายประเทศและยุทธศาสตร์สถาบัน (2) ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ (3) แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาหลักสูตรในอนาคต

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ใช้แบบสอบถามประเมินความพร้อมองค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตร ครอบคลุม 5 ด้าน รวมทั้งหมด 48 ข้อ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการรับนักศึกษา คุณภาพนักศึกษา คุณลักษณะของอาจารย์ (ด้านบุคลิกภาพ และด้านการสอนและการวิจัย) โครงสร้างหลักสูตร และทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน (อาจารย์ บุคลากรสนับสนุน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และแหล่งทรัพยากรสารสนเทศ)

3. การประเมินด้านกระบวนการ ใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินคุณลักษณะที่คาดหวังและคุณลักษณะที่เป็นจริงของการจัดการเรียนการสอน ครอบคลุม 4 ด้าน รวมทั้งหมด 14 ข้อ ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน/อาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมและการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล 3 โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมินออกเป็น 2 มิติ คือ ระดับที่คาดหวังและระดับที่เป็นจริง เพื่อมุ่งเน้นการวิเคราะห์ช่องว่างความสอดคล้อง ซึ่งช่วยให้เห็นภาพรวมของประสิทธิภาพหลักสูตรได้อย่างรอบด้านมากกว่าการประเมินเพียงมิติเดียว

คุณลักษณะที่คาดหวัง หมายถึง ระดับคุณภาพหรือสมรรถนะที่หลักสูตรมุ่งหวังให้เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

คุณลักษณะที่เป็นจริง หมายถึง ระดับคุณภาพหรือสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินงานของหลักสูตร

4. การประเมินด้านผลผลิต ใช้แบบสอบถามผู้ใช้บัณฑิตและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 30 ข้อ เพื่อประเมินปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณารับบัณฑิตเข้าทำงาน และประเมินคุณลักษณะที่คาดหวังของบัณฑิตในด้านต่าง ๆ ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรม ภาวะผู้นำ ความสามารถด้านการวิจัย การใช้เทคโนโลยีและสถิติ การสื่อสารทางวิชาการ และการพัฒนาตนเอง

4.3 การเก็บรวมรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรทั้งหมด ในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน พ.ศ. 2567 ดังนี้

1. ผู้วิจัยชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการ วัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความยินยอมในการเข้าร่วมโครงการก่อนการส่งแบบประเมินทางออนไลน์ให้แก่ผู้เข้าร่วมวิจัยทางอีเมล และส่งแบบสอบถามกลับคืนภายใน 2 สัปดาห์

2. แบบสอบถาม ได้ดำเนินการสำรวจนักศึกษาปัจจุบัน นักศึกษาศิษย์เก่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้บริหาร และผู้ใช้บัณฑิต โดยส่งแบบสอบถามทั้งแบบออนไลน์และหนังสือบันทึกข้อความ

3. แบบสอบถามได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษโดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามชาวต่างชาติ (ได้แก่ นักศึกษาปัจจุบัน นักศึกษาศิษย์เก่า และอาจารย์ประจำหลักสูตร) สามารถตอบได้สะดวกและเพื่อให้ผลการประเมินมีความถูกต้องที่สุด

4. เก็บรวบรวมรายงานการประชุมจากการสนทนากลุ่มย่อย และผลจากการถอดความจากบันทึกเสียงในระหว่างการประชุมกลุ่มย่อย และข้อมูลประกอบจากการประเมินผลการประกันคุณภาพการศึกษา

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดย

1. ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการเก็บรวบรวม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม) ด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation, S.D.) โดยแปลผล ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสมมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสมน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยหรือเหมาะสมน้อยที่สุด

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพจากรายงานการประชุม การประชุมกลุ่มย่อย และแบบสอบถามปลายเปิด นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นประเด็นสำคัญ

5. ผลการวิจัย

1) ผลการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง หลักสูตรนานาชาติ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563) และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง หลักสูตรนานาชาติ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) ตามกรอบแนวคิด CIPP Model รายละเอียด ดังนี้

1.1) การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) พบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้อง ดังนี้

1.1.1) ยุทธศาสตร์ชาติ คือ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร โดยสอดรับกับนโยบายในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศและการสร้างคุณค่าในด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ และปรับรูปแบบธุรกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด เพื่อยกระดับรายได้ และด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ที่มีเป้าหมายการพัฒนาคนในทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นคน

ดี เก่ง มีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกร นักคิด ผู้ประกอบการ

1.1.2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ต้องการผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญด้านยาและเครื่องสำอาง สามารถสร้างงานวิจัยและนวัตกรรม ทั้งด้านวิชาการ และเชิงพาณิชย์ สามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือต่อยอดสู่ผู้ประกอบการได้ สามารถยกระดับคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างความร่วมมือกับต่างประเทศในรูปแบบการจัดการศึกษาและการทำวิจัยร่วมกัน ตอบสนองนโยบายการดึงดูดและสนับสนุนผู้เรียน ผู้สอน และผู้ให้บริการด้านการศึกษาจากนานาชาติ

1.1.3) ปณิธานของสถาบันและความต้องการของสังคม หลักสูตรมีการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษและนักศึกษาปัจจุบันร้อยละ 78 เป็นนักศึกษาต่างชาติ สอดคล้องกับพันธกิจยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาทุนมนุษย์ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ผลงานวิจัยของนักศึกษาทุกคนได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ที่มีคุณภาพสูง สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และสำนักวิชาเภสัชศาสตร์ ในเรื่องความเป็นเลิศสู่สากล

1.1.4) ปรัชญา จุดมุ่งหมาย โครงสร้างและเนื้อหาสาระรายวิชาของหลักสูตร มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม วัตถุประสงค์มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้ หลักสูตรมีการเตรียมความพร้อมด้านการเรียนรู้สิ่งใหม่ สนับสนุนให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการ การวิจัยและการสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อตอบสนองต่อปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาสาระรายวิชาของหลักสูตร มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และเพียงพอต่อการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานหรือการทำวิจัยเมื่อสำเร็จการศึกษา

1.2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

ผลการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า จำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย 5 กลุ่ม คือ นักศึกษาปัจจุบันปริญญาโท (ร้อยละ 26.09) นักศึกษาปัจจุบันปริญญาเอก (ร้อยละ 8.70) ศิษย์เก่าปริญญาโท (ร้อยละ 13.04) ศิษย์เก่าปริญญาเอก (ร้อยละ 4.35) และอาจารย์ประจำหลักสูตร (ร้อยละ 47.83) ผลประเมินพบว่า ด้านที่ 1 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการรับนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาปัจจุบันปริญญาเอก และศิษย์เก่าปริญญาโท มีความคิดเห็นว่า กระบวนการประชาสัมพันธ์และการรับนักศึกษาของหลักสูตรเหมาะสมในระดับมากที่สุด (5.00 ± 0.00 และ 4.73 ± 0.46 ตามลำดับ) นักศึกษาปัจจุบันปริญญาโท ศิษย์เก่าปริญญาเอก และอาจารย์ประจำหลักสูตร มีความคิดเห็นว่า การประชาสัมพันธ์และการรับนักศึกษาของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก (4.49 ± 0.16 , 4.00 ± 0.00 และ 4.50 ± 0.61 ตามลำดับ) ด้านที่ 2 คุณภาพนักศึกษา นักศึกษาปัจจุบันปริญญาเอก และศิษย์เก่าปริญญาเอก มีความคิดเห็นว่า นักศึกษาของหลักสูตรมีคุณภาพในระดับมากที่สุด (5.00 ± 0.00 และ 4.85 ± 0.38 ตามลำดับ) นักศึกษาปัจจุบันปริญญาโท ศิษย์เก่าปริญญาโท และอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นว่า มีคุณภาพในระดับมาก (3.95 ± 0.08, 4.44 ± 0.53 และ 4.42 ± 0.11 ตามลำดับ) ด้านที่ 3 คุณลักษณะของอาจารย์ นักศึกษาปัจจุบันปริญญาโท นักศึกษาปัจจุบันปริญญาเอก ศิษย์เก่าปริญญาโท และศิษย์เก่าปริญญาเอก มีความคิดเห็นว่า อาจารย์ในหลักสูตรมีคุณภาพในระดับมากที่สุด (4.77 ± 0.08, 5.00 ± 0.00, 4.94 ± 0.23 และ 5.00 ± 0.00 ตามลำดับ) อาจารย์ประจำหลักสูตร มีความคิดเห็นว่าอาจารย์ในหลักสูตรมีคุณภาพในระดับมาก (4.45 ± 0.31) ด้านที่ 4 โครงสร้างหลักสูตร นักศึกษาปัจจุบันปริญญาเอก ศิษย์เก่าปริญญาโท และศิษย์เก่าปริญญาเอก และอาจารย์ประจำหลักสูตร มีความคิดเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (4.93 ± 0.19, 4.83 ± 0.38, 5.00 ± 0.00 และ 4.58 ± 0.58 ตามลำดับ) นักศึกษาปัจจุบันปริญญาโท มีความคิดเห็นว่า โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก (4.47 ± 0.09) ด้านที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน นักศึกษาปัจจุบันปริญญาเอก และศิษย์เก่าปริญญาโท มีความคิดเห็นว่า ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนในการเรียนรู้ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (4.79 ± 0.47 และ 4.67 ± 0.57 ตามลำดับ) นักศึกษาปัจจุบันปริญญาโท ศิษย์เก่าปริญญาเอก และอาจารย์ประจำหลักสูตร มีความคิดเห็นว่าทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนในการเรียนรู้ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก (4.38 ± 0.36, 3.65 ± 0.88 และ 4.48 ± 0.16 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า	นักศึกษาปัจจุบัน				ศิษย์เก่า				อาจารย์ประจำหลักสูตร	แปลผล
	ปริญญาโท	แปลผล	ปริญญาเอก	แปลผล	ปริญญาโท	แปลผล	ปริญญาเอก	แปลผล		
ด้านที่ 1 การประชาสัมพันธ์	4.49 ± 0.16	มาก	5.00 ± 0.00	มากที่สุด	4.73 ± 0.46	มากที่สุด	4.00 ± 0.00	มาก	4.50 ± 0.61	มากที่สุด
ด้านที่ 2 คุณภาพนักศึกษา	3.95 ± 0.08	มาก	5.00 ± 0.00	มากที่สุด	4.44 ± 0.53	มาก	4.85 ± 0.38	มากที่สุด	4.42 ± 0.11	มาก
ด้านที่ 3 คุณภาพอาจารย์	4.77 ± 0.08	มากที่สุด	5.00 ± 0.00	มากที่สุด	4.94 ± 0.23	มากที่สุด	5.00 ± 0.00	มากที่สุด	4.45 ± 0.31	มาก
ด้านที่ 4 โครงสร้างหลักสูตร	4.47 ± 0.09	มาก	4.93 ± 0.19	มากที่สุด	4.83 ± 0.38	มากที่สุด	5.00 ± 0.00	มากที่สุด	4.58 ± 0.58	มากที่สุด
ด้านที่ 5 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้	4.38 ± 0.36	มาก	4.79 ± 0.47	มากที่สุด	4.67 ± 0.57	มากที่สุด	3.65 ± 0.88	มาก	4.48 ± 0.16	มาก

ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม พบว่า หลักสูตรมีการประชาสัมพันธ์ให้แก่นักศึกษาต่างชาติเข้าเรียนพร้อมทุนการศึกษา ทำให้นักศึกษามีความสนใจเข้าเรียนหลักสูตรเพิ่มมากขึ้น อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีคุณวุฒิ และคุณสมบัติสอดคล้องตามเกณฑ์กำหนดของคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยคณาจารย์ผู้สอนทุกคนมีการพัฒนาวิชาการ มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ปฏิบัติงานวิจัยให้เป็นไปตามจริยธรรมการวิจัย ซึ่งส่งผลให้นักศึกษามีการปฏิบัติตัวที่เหมาะสมและเป็นยอมรับ และมีสัดส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษาที่เพียงพอ ผลการอภิปรายกลุ่มพบว่า ปัญหาสำคัญของหลักสูตร คือ จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาเอกของหลักสูตรมีจำนวนน้อย อาจเกิดจากการประชาสัมพันธ์ที่ยังไม่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเท่าที่ควร จึงควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ไปประเทศที่มีระดับเศรษฐกิจ หรือรายได้ที่ต่ำกว่าประเทศไทย เนื่องจากมีอัตราในการสมัครเข้าเรียนค่อนข้างมาก

1.3) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation)

ผลการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 5 กลุ่ม ครอบคลุม 4 ด้าน ดังนี้

1.3.1) ด้านผู้เรียน นักศึกษาปัจจุบันระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ศิษย์เก่าปริญญาโท และอาจารย์ประจำหลักสูตรประเมินว่าคุณลักษณะที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริง (4.71 ± 0.13, 5.00 ± 0.00, 4.75 ± 0.45 และ 4.67 ± 0.08 ตามลำดับ) ขณะที่ศิษย์เก่าปริญญาเอกประเมินว่าคุณลักษณะที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก และต่ำกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริง (4.00 ± 0.00)

1.3.2) ด้านผู้สอน ศิษย์เก่าปริญญาโทและอาจารย์ประจำหลักสูตรประเมินว่า คุณลักษณะที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุดและสูงกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริง (4.92 ± 0.29 และ 4.75 ± 0.06 ตามลำดับ) ส่วนศิษย์เก่าปริญญาเอกประเมินว่าคุณลักษณะที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก และต่ำกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริง (4.00 ± 0.00)

1.3.3) ด้านกิจกรรมและการเรียนการสอน นักศึกษาปัจจุบันทั้งสองระดับและอาจารย์ประจำหลักสูตรประเมินว่าคุณลักษณะที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด และสูงกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริง (4.57 ± 0.00, 5.00 ± 0.00 และ 4.65 ± 0.09 ตามลำดับ) ขณะที่ศิษย์เก่าปริญญาโทและปริญญาเอกประเมินว่า คุณลักษณะที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก และต่ำกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริง (4.62 ± 0.52 และ 4.00 ± 0.00 ตามลำดับ)

1.3.4) ด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษาปริญญาโทและอาจารย์ประจำหลักสูตรประเมินว่า คุณลักษณะที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด และสูงกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริง (4.43 ± 0.00 และ 4.77 ± 0.05 ตามลำดับ) ขณะที่นักศึกษาปริญญาเอกและศิษย์เก่าปริญญาโทประเมินว่า คุณลักษณะที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด และเท่ากับคุณลักษณะที่เป็นจริง (5.00 ± 0.00) ส่วนศิษย์เก่าปริญญาเอกประเมินว่า คุณลักษณะที่คาดหวังอยู่ในระดับมากและต่ำกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริง (4.00 ± 0.00)

โดยภาพรวม ศิษย์เก่าปริญญาเอกมีแนวโน้มประเมินคุณลักษณะที่เป็นจริงสูงกว่าคุณลักษณะที่คาดหวังในทุกด้าน สะท้อนว่า การดำเนินงานของหลักสูตรสามารถพัฒนาผู้เรียนได้บรรลุหรือสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2

ผลการประเมินด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน (Process Evaluation)

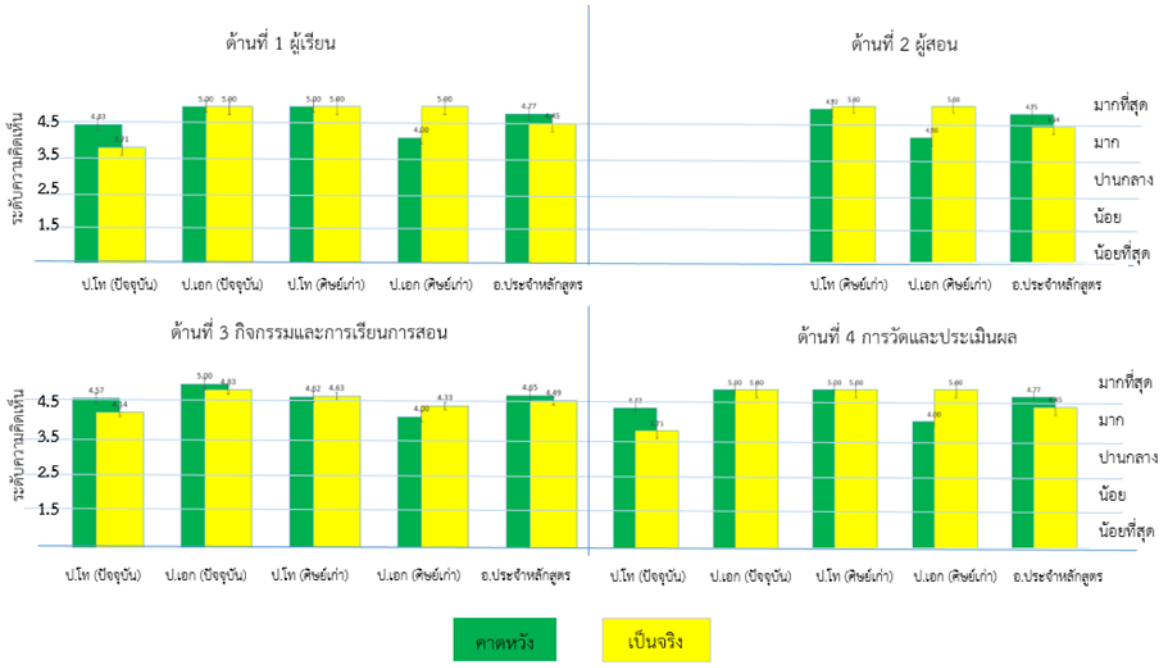

1.4) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาปัจจุบัน หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง มีนักศึกษาจำนวน 9 คน และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง มีนักศึกษาจำนวน 2 คน หลักสูตรเปิดสอนในรายวิชาสัมมนาทางยาและเครื่องสำอาง 1 และสัมมนาทางยาและเครื่องสำอาง 2 ซึ่งเป็นรายวิชาที่ไม่คิดหน่วยกิต นักศึกษาทุกคนมีผลการเรียนเป็น S (ระดับคะแนนมากกว่า ร้อยละ 70) และรายวิชาวิทยานิพนธ์เป็นการลงทะเบียนทุกภาคการศึกษาและเก็บหน่วยกิตให้ครบเมื่อสิ้นสุดการศึกษา จึงจะสามารถออกผลการศึกษาได้ นักศึกษาปัจจุบันมีผลการเก็บหน่วยกิตวิทยานิพนธ์เป็นไปตามแผนของหลักสูตร

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่จบการศึกษา ผู้ตอบแบบประเมินเป็นผู้ใช้บัณฑิตจำนวน 8 คน สังกัดภาคเอกชน 5 แห่ง (ร้อยละ 62.50) ภาครัฐบาล 2 แห่ง (ร้อยละ 25.00) และภาครัฐวิสาหกิจ 1 แห่ง (ร้อยละ 12.50) พบว่า มีความพึงพอใจในระดับดีมากในด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านการพัฒนาตนเอง (4.81 ± 0.40, 4.78 ± 0.49 และ 4.75 ± 0.46 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 2 ในส่วนของปัจจัยการพิจารณารับเข้าทำงานพบว่า 3 อันดับแรกที่พิจารณา คือ วุฒิการศึกษา หลักสูตร สาขาที่สำเร็จการศึกษา สถาบันการศึกษาที่นักศึกษาจบ และประวัติฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (4.38 ± 0.52, 4.00 ± 1.07 และ 3.88 ± 0.83 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

รายการประเมิน	ผลการประเมินความพึงพอใจ	แปลผล
1. คุณธรรมจริยธรรม	4.78 ± 0.49	มากที่สุด
2. ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ	4.81 ± 0.40	มากที่สุด
3. ความสามารถในการวิจัย	4.29 ± 1.04	มาก
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสถิติ	4.63 ± 0.49	มากที่สุด
5. การพัฒนาตนเอง	4.75 ± 0.46	มากที่สุด
ภาพรวม	4.65 ± 0.65	มากที่สุด

ตารางที่ 3

ผลการประเมินปัจจัยการพิจารณารับเข้าทำงาน

ลำดับ	ปัจจัยที่พิจารณารับเข้าทำงาน	ผลการประเมิน	แปลผล
1	วุฒิการศึกษา หลักสูตร สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	4.38	มากที่สุด
2	สถาบันการศึกษาที่จบ	4.00	มาก
3	ประวัติฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	3.88	มาก
4	บุคลิกภาพ	3.63	มาก
5	ประสบการณ์ในการทำกิจกรรม	3.50	มาก
6	ผู้แนะนำ / ญาติผู้ใหญ่ / บิดามารดา / รุ่นพี่	2.63	ปานกลาง

ทั้งนี้ผู้ใช้บัณฑิตเสนอแนะเพิ่มเติมด้านทักษะที่ควรส่งเสริมและพัฒนาให้บัณฑิตที่จบจากหลักสูตรมีความโดดเด่น คือ ความสามารถเฉพาะด้าน ซึ่งตรงกับ PLO ของหลักสูตรในด้านองค์ความรู้ด้านยาและเครื่องสำอาง มีปฏิภาณไหวพริบ เพื่อใช้ในการทำงานและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ควรมีความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการทำการวิจัย พัฒนานวัตกรรม หรือแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องในระหว่างการผลิต วิจัย และพัฒนา มีประเด็นที่อาจเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาการรับเข้าทำงาน ได้แก่ ไม่มีการแพ้ยา (เนื่องจากต้องทำงานในอุตสาหกรรมหรือสถาบันวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยาและเครื่องสำอาง หากบุคลากรมีประวัติแพ้ยารุนแรง จะส่งผลกระทบต่อการทำงานและตัวบุคลากรเอง ผู้ประกอบการอาจหลีกเลี่ยงการรับสมัครเข้าทำงาน) นอกจากนี้ ผู้ใช้บัณฑิตยังให้ความสำคัญหรือต้องการบัณฑิตที่มีความสามารถด้านโปรแกรมทางสถิติ ได้แก่ Minitab

2) ผลการวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางการจัดการเรียนการสอน

จากผลการประเมินประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ WUQA-P ที่มุ่งเน้น Program Learning Outcome (PLOs) พบว่า หลักสูตรมีคุณภาพ ทั้งการจัดการเรียนการสอน บุคลากร นักศึกษา และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีจุดเด่นด้านการสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาประเทศและสร้างบุคลากรที่มีทักษะและความสามารถด้านการวิจัย และคณาจารย์ประจำหลักสูตรมีความเชี่ยวชาญในสาขาที่หลากหลายและสอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตรและมีผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม หลักสูตรและ

สำนักวิชาควรมีกิจกรรมหรือแผนงานเพื่อให้สามารถรับนักศึกษาได้ตามแผน และสร้างผลงานวิจัยร่วมกับบัณฑิตศึกษาโดยมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมตามเป้าหมายของหลักสูตรและเพิ่มศักยภาพด้านวิชาการและการวิจัย และเสริมสร้างการเป็นผู้ประกอบการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพผ่านความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในกระบวนการประเมินหลักสูตร และการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 6 กลุ่ม ได้นำความคิดเห็นมาจัดกลุ่ม สามารถสังเคราะห์แนวโน้มและทิศทางสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร โดยแนวโน้มความต้องการในอุตสาหกรรมยาและเครื่องสำอางมุ่งเน้นนวัตกรรมที่ตอบโจทย์เฉพาะบุคคล (Personalization) และความต้องการผลิตภัณฑ์ที่มาจากธรรมชาติและมีความปลอดภัยสูง บัณฑิตจำเป็นต้องมีสมรรถนะในการวิจัยขั้นสูงและการใช้สถิติเพื่อการวิจัยนวัตกรรม (ได้แก่ โปรแกรม Minitab) เพื่อรองรับการผลิตในระดับอุตสาหกรรม และหลักสูตรควรปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติงานจริงร่วมกับภาคอุตสาหกรรม และการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาต่างชาติ ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ของหลักสูตรเพื่อสร้างบรรยากาศความเป็นนานาชาติและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับภูมิภาค ผู้ใช้บัณฑิตได้ให้ความเห็นว่าควรต้องมีการพัฒนาทักษะที่สำคัญของบัณฑิตให้สามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต นอกจากนี้ มีความเห็นที่สำคัญจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญรวมทั้งผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับชื่อหลักสูตรนวัตกรรมยาและเครื่องสำอางที่เฉพาะเจาะจงเกินไป อาจส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา รวมทั้งหลักสูตรมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนทางด้านเภสัชศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยารวมทั้งเครื่องสำอาง ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งของวิชาชีพเภสัชศาสตร์ จึงทำให้สาขาบริบาลทางเภสัชกรรม หรือผู้ที่ทำงานในโรงพยาบาล ซึ่งเป็นผู้เรียนอีกกลุ่มเป้าหมายไม่สามารถเข้ามาเรียนในหลักสูตรได้ หากทางหลักสูตรมีการพัฒนาให้สามารถรับนักศึกษาในกลุ่มดังกล่าว ก็จะมีส่วนช่วยเพิ่มจำนวนนักศึกษาของหลักสูตรได้

6. สรุปและอภิปรายผล

1) ด้านบริบท (Context Evaluation) พบว่า 1) มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมทรง สุภาพ (2565) ที่เสนอว่าการประเมินหลักสูตรในยุคใหม่ต้องมุ่งเน้นความสามารถในการปรับตัวตามบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งนโยบายการส่งเสริมอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจรนั้น เน้นสาขาที่ไทยมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ได้แก่ การผลิตสมุนไพร การผลิตยา การผลิตเครื่องมือแพทย์ (วิชัย โถสุวรรณจินดา, 2566) ซึ่งได้พัฒนาหลักสูตรให้มีความโดดเด่นด้านการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ด้านยาและเครื่องสำอางเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชากร รวมทั้งสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน รองรับอุตสาหกรรมยาและเครื่องสำอางที่กำลังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่มีเป้าหมายการพัฒนาคนในทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง มีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกร นักคิด ผู้ประกอบการ 2) มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร คือ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญด้านยาและเครื่องสำอางเพิ่มศักยภาพด้านการวิจัยและผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพในระดับชาติหรือสากล นอกจากนี้หลักสูตรเน้นการเตรียมความพร้อมด้านการเรียนรู้สิ่งใหม่และการเรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมในระดับชุมชน ระดับชาติและนานาชาติร่วมกับผู้อื่น เพื่อร่วมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้การพึ่งตนเองและลดการแข่งขันในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นวลลออ ทวิชศรี และคณะ, 2563) พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและประเทศชาติ 3) มีความสอดคล้องกับปณิธานและพันธกิจของมหาวิทยาลัยในการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ การวิจัย และการสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ โดยหลักสูตรจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษและมีนักศึกษาต่างชาติร้อยละ 78 สะท้อนถึงความเป็นนานาชาติของหลักสูตร และเอื้อต่อการพัฒนาทักษะการทำงาน ซึ่งเป็นสมรรถนะสำคัญของกำลังคนในศตวรรษที่ 21 (Huang & Chen, 2024) นอกจากนี้ ผลงานวิจัยของนักศึกษาทุกคนได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศระดับสากล ทั้งนี้ การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงจะช่วยให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อังคณา อ่อนธานี, 2563; มารุต พัฒผล, 2567)

2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ในทุกด้านกลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 1 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการรับนักศึกษา ด้านที่ 2 คุณภาพนักศึกษา ด้านที่ 3 คุณลักษณะของอาจารย์ มีการพิจารณาการรับอาจารย์ผู้สอน ด้านที่ 4 โครงสร้างหลักสูตร และด้านที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2554) กล่าวว่า การประเมินความเพียงพอของทรัพยากร และความพร้อมปัจจัยสนับสนุนจะได้ผลการประเมินที่นำไปสู่การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างเนื้อหา และการวางแผนการดำเนินงานของหลักสูตร รวมทั้งคุณสมบัติและประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอนเป็นปัจจัยชี้ขาดต่อคุณภาพของหลักสูตรบัณฑิตศึกษา (วรวรรณ วาณิชย์เจริญชัย และคณะ, 2566) รวมทั้งบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษายังมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพและความสำเร็จของนักศึกษาในการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม (Toh et al., 2022) นอกจากนี้ พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าหลักสูตรมีจุดแข็ง คือ 1) หลักสูตรมีการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาต่างชาติเข้าเรียนพร้อมทุนการศึกษา 2) หลักสูตรมีการกำหนดคุณลักษณะของนักศึกษาให้สอดคล้องกับข้อบังคับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 3) หลักสูตรมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติสอดคล้องตามเกณฑ์กำหนดของคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วรวรรณ วาณิชย์เจริญชัย และคณะ, 2566) พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมีคุณวุฒิและประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน และมีความเชี่ยวชาญสอดคล้องกับหลักสูตร 4) หลักสูตรมีจำนวนหน่วยกิตและชั่วโมงของรายวิชาวิทยานิพนธ์ที่เหมาะสม และ 5) หลักสูตรมีอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ รวมทั้งมีสัดส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษาที่เพียงพอ

3) ด้านกระบวนการ กลุ่มเป้าหมายมีคุณลักษณะที่คาดหวังในระดับมากถึงมากที่สุดและมากกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริงในทุกด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ผู้เรียน ด้านที่ 2 ผู้สอน ด้านที่ 3 กิจกรรมและการเรียนการสอน และด้านที่ 4 การวัดและประเมินผล แสดงถึงศักยภาพของหลักสูตรในการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามเป้าหมาย สามารถยกระดับคุณภาพการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ดียิ่งขึ้น การประเมินกระบวนการช่วยให้ระบุจุดที่ต้องปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ซึ่งผลจากความคาดหวังต่อการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล (Personalized Learning) ที่เพิ่มสูงขึ้นในยุคดิจิทัล หลักสูตรจึงควรพัฒนากิจกรรมเสริมประสบการณ์เชิงรุก เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพให้สอดคล้องกับเกณฑ์สากล (Kaufman & Watkins, 2023) นอกจากนี้จุดแข็งที่สำคัญของหลักสูตร ได้แก่ ผลการประเมินการประกันคุณภาพในระดับ 4 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนและการให้คำปรึกษาทางวิชาการ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนมีความพึงพอใจต่อระบบการบริหารจัดการ การควบคุมคุณภาพ และการดูแลนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนรูปแบบการวัดและประเมินผลที่มีความเหมาะสม โปร่งใส สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา และสอดคล้องกับแนวคิดของศิริชัย กาญจนวาสี (2554) ที่ชี้ว่า การประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการตัดสินใจเชิงนโยบายและการปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ช่องว่างระหว่างความคาดหวังและคุณลักษณะที่เป็นจริงในบางประเด็นยังชี้ให้เห็นความจำเป็นในการพัฒนากิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ การสนับสนุนเชิงรุก และการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอนาคต

4) ด้านผลผลิต ในรายวิชาที่หลักสูตรเปิดสอน ได้แก่ วิชาสัมมนาทางยาและเครื่องสำอาง 1 และสัมมนาทางยาและเครื่องสำอาง 2 ซึ่งเป็นรายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิต นักศึกษาปัจจุบันทุกคน มีผลการเรียนเป็น S (ระดับคะแนนมากกว่า 70%) และวิชาวิทยานิพนธ์นักศึกษาทุกคนมีผลการสะสมหน่วยกิตวิทยานิพนธ์เป็นไปตามแผนของหลักสูตร เนื่องจากมีการติดตามความก้าวหน้าจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ซึ่งได้ดำเนินการสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นิธิดา อดิภัทรนันท์, 2560) ที่ว่า ในการพัฒนาหลักสูตรควรให้ความสำคัญกับด้านทรัพยากรดำเนินการ การส่งเสริม ติดตามและการเร่งรัดการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาเพื่อให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนด และผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่จบการศึกษาแล้ว ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับดีมากในด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านการปฏิบัติงาน ซึ่งการเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะ มีศักยภาพตามคุณลักษณะของบุคคลในศตวรรษที่ 21 และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

จะเป็นคุณลักษณะของคนไทยที่พึงปรารถนาตามยุทธศาสตร์ชาติที่ 3 ด้านความสามารถในการแข่งขัน และ ยุทธศาสตร์ชาติที่ 4 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (อังคณา อ่อนธานี, 2563)

จากการวิเคราะห์แนวโน้มสำคัญและทิศทางการจัดการเรียนการสอน ทางหลักสูตรสามารถพัฒนาทักษะที่สำคัญของผู้เรียนในหลักสูตรเพื่อให้ได้บัณฑิตในอนาคตเป็นไปตามที่ผู้ใช้บัณฑิตคาดหวัง งานวิจัยของสุนันทา มาวัน และคณะ ได้วิเคราะห์ถึงทักษะที่สำคัญของบัณฑิตในอนาคตอาทิ เช่น ทักษะดิจิทัล (Digital Skills) ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking Skills) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation Skills) ทักษะทางสังคม (Social Skills) ทักษะการร่วมมือทำงานเป็นทีม (Collaboration Skills) ทักษะภาวะผู้นำและภาวะผู้ตาม (Leadership and Followership Skills) ทักษะการยืดหยุ่นและปรับตัว (Flexibility and Adaptability Skills) ทักษะทางอารมณ์ (Emotional Skills) และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Skills) (สุนันทา มาวัน และคณะ, 2565) นอกจากนี้ มีงานวิจัยที่ยืนยันถึงความแตกต่างของการรับรู้เกี่ยวกับทักษะด้านอารมณ์และสังคมระหว่างนายจ้างและบัณฑิต (Yong & Ling, 2023) โดยนายจ้างมักคาดหวังให้บัณฑิตมีทักษะด้านการสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น การปรับตัว และการจัดการอารมณ์ในระดับที่สูงกว่าที่บัณฑิตรับรู้ถึงความสามารถของตนเอง ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรควรมุ่งเสริมสร้างทักษะดังกล่าวอย่างเป็นระบบ เพื่อลดช่องว่างระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้กับความต้องการของตลาดแรงงาน และเพิ่มความพร้อมในการทำงานของบัณฑิตในบริบทการทำงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันและอนาคต

ในปัจจุบันมีหลักสูตรบัณฑิตศึกษาบางหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนในประเทศไทย มีชื่อหลักสูตรค่อนข้างกว้าง หรือมีการจัดการเรียนการสอนรวมหลากหลายสาขาเข้าด้วยกัน เช่น หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เภสัชกรรมและสุขภาพ ที่แยกไปหลายแขนงวิชา ซึ่งเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการเพิ่มจำนวนผู้เข้าเรียนในหลักสูตรได้ จากการศึกษางานวิจัยที่บ่งชี้ว่า นักศึกษาที่ได้เรียนรู้หลากหลายสาขา (interdisciplinary training) สามารถเพิ่มความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ดีขึ้น (McChesney et al., 2026) สามารถแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนได้ดีกว่า และเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน (Rana et al., 2025)

7. บทสรุปจากการวิจัย

จากผลการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง หลักสูตรนานาชาติ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563) และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรนานาชาติ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง โดยใช้กรอบแนวคิด CIPP Model จากความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบัน ศิษย์เก่า อาจารย์ ผู้บริหาร และผู้ใช้บัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านบริบทและปัจจัยนำเข้า พบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายสถาบัน และความต้องการของสังคม มีอาจารย์ผู้สอนและทรัพยากรสนับสนุนที่มีคุณภาพ ด้านกระบวนการ พบว่า ระดับความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสูงกว่าการรับรู้สภาพจริงในบางประเด็น สะท้อนโอกาสในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านผลผลิตพบว่า นักศึกษาทุกคนมีผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามเกณฑ์และมีผลงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ โดยสรุปหลักสูตรมีคุณภาพและศักยภาพสูงในการผลิตบัณฑิตด้านยาและเครื่องสำอางที่มีสมรรถนะทางวิชาการและการวิจัย และควรพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับความต้องการในอนาคต และพบว่า แม้ผลการประเมินภาพรวมจะอยู่ในระดับมาก แต่ในด้านกระบวนการยังมีช่องว่างระหว่างความคาดหวังและการรับรู้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Stufflebeam (2003) ระบุว่าการประเมินด้านกระบวนการมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อระบุข้อบกพร่องและนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขในทันที นอกจากนี้ จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าทิศทางอุตสาหกรรมยาและเครื่องสำอางมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้บัณฑิตและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคาดหวังสูงต่อการเข้าถึงเครื่องมือวิจัยที่ทันสมัย และการสร้างนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงเชิงพาณิชย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมทรง สุภาพ (2565) ที่เสนอแนะว่า การประเมินหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการปรับตัวตามบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะที่จำเป็นของบัณฑิตให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ผลการวิจัยนี้สะท้อนว่า หลักสูตรจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเชิงรุก โดยการบูรณาการงานวิจัยเข้ากับโจทย์ของภาคอุตสาหกรรมและการพัฒนาสมรรถนะนวัตกรที่มีทักษะดิจิทัล โดยวิจัยควบคู่ไปกับความเชี่ยวชาญทางวิทยาศาสตร์ยา เพื่อลดช่องว่างความคาดหวังและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันหลักสูตรในระดับสากล

จากผลการศึกษาด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะที่คาดหวังสูงกว่าคุณลักษณะที่เป็นจริงในบางด้าน ประเด็นนี้สะท้อนว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีระดับความคาดหวังที่สูงต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในหลักสูตรนวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธีรศักดิ์ อุปไมยอธิชัย (2564) กล่าวว่า ในปัจจุบันการประเมินหลักสูตรไม่ได้เป็นเพียงการตรวจสอบผลผลิต แต่ต้องมุ่งเน้นการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เพื่อลดช่องว่างระหว่างความคาดหวังของผู้เรียนและสิ่งที่หลักสูตรมอบให้จริง ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อความพึงพอใจและความเชื่อมั่นในคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับ รัตนะ บัวสนธ์ (2566) ระบุว่าการประเมินผลในมิติกระบวนการ (Process Evaluation) ตามรูปแบบ CIPP Model ยุคใหม่ ควรนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงการดำเนินงานเชิงรุก (Proactive Improvement) โดยเฉพาะในหลักสูตรที่มีความเป็นพลวัตสูงอย่างนวัตกรรมยา จำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผลลัพธ์ (Outcome-based Education) เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษาฉบับใหม่ที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนเป็นสำคัญ (ทิศนา แขมมณี, 2567)

นอกจากนี้ จากการรวบรวมความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยและคณะกรรมการประเมินหลักสูตรได้วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของหลักสูตร และแนวทางแก้ไขเพื่อหลักสูตรปรับปรุง พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

8. จุดแข็งของหลักสูตร

ด้านบริบท

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง หลักสูตรนานาชาติ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563) มีความสอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัย และพันธกิจของมหาวิทยาลัย สนับสนุนให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการ การวิจัยและการสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อมุ่งตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ โดยสามารถช่วยส่งเสริมและเตรียมความพร้อมให้เกิดศักยภาพและพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่ภาคใต้และนำความรู้ไปใช้พัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับการยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศต่อไป และเน้นการเตรียมความพร้อมด้านการเรียนรู้สิ่งใหม่รวมทั้งการเรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมทั้งในระดับชุมชน ระดับชาติและระดับนานาชาติร่วมกับผู้อื่น เพื่อการร่วมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การพึ่งตนเองตลอดจนลดการแข่งขันในสังคม

ด้านปัจจัยนำเข้า

1) ประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาต่างชาติเข้าเรียนพร้อมทุนการศึกษาการกำหนดคุณลักษณะของนักศึกษาเป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง (หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2563) และสอดคล้องกับข้อบังคับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

2) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีจำนวนคุณวุฒิ และคุณสมบัติสอดคล้องตามเกณฑ์กำหนดของคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยคณาจารย์ผู้สอนทุกคนมีการพัฒนาวิชาการตามที่หลักสูตรกำหนด

3) หลักสูตรมีจำนวนหน่วยกิตและชั่วโมงของรายวิชาวิทยานิพนธ์ที่เหมาะสม

4) หลักสูตรมีอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ รวมทั้งมีสัดส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษาที่เพียงพอ ซึ่งส่งผลให้นักศึกษามีการปฏิบัติตัวเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคม อีกทั้งยังสามารถปฏิบัติงานวิจัยให้เป็นไปตามจริยธรรมการวิจัย

ด้านกระบวนการ

1) ผลการประเมินการประกันคุณภาพของหลักสูตรได้คะแนน 4 คะแนน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

2) ผลการประเมินความพึงพอใจ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการให้คำปรึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลประเมินดังกล่าวรวบรวมมาจากนักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่าทั้งหมดในหลักสูตร แต่เนื่องจากนักศึกษาปัจจุบันของหลักสูตรปริญญาโทมีจำนวน 6 คน และหลักสูตรปริญญาเอกมีจำนวน 2 คน ส่วนศิษย์เก่าของหลักสูตรปริญญาโทมีจำนวน 3 คน และหลักสูตรปริญญาเอกมีเพียง 1 คน จึงมีจำนวนที่ค่อนข้างน้อย

3) ผลการประเมินความพึงพอใจโดยภาพรวม อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีความพึงพอใจต่อการบริหารหลักสูตรในระดับมาก และอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรมีความพึงพอใจต่อการควบคุม ดูแล การให้คำปรึกษาวิชาการ ทุกประเด็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4) ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาในด้านการวัดและประเมินผลของแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม

5) หลักสูตรมีการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามประมวลรายวิชาที่ได้แจ้งไว้รวมทั้งมีเกณฑ์การสัดและประเมินผลที่มีความเหมาะสมและโปร่งใส

ด้านผลผลิต

1) ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตในระดับสูงในทุกหัวข้อ

2) ผลการประเมินจากบัณฑิตที่จบจากหลักสูตรมีความพึงพอใจสูง

9. จุดอ่อนของหลักสูตร

1) จากการศึกษาพบว่าการประชาสัมพันธ์หลักสูตรพร้อมรายละเอียดของหลักสูตรยังไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย เช่น นักศึกษาเภสัชศาสตร์ทั้งจากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ รวมถึงมหาวิทยาลัยอื่นในประเทศไทย มาเรียนในหลักสูตรจำนวนน้อย (ปริญญาเอกมีเพียง 1 คน ส่วนปริญญาโทมี 3 คน)

2) จากจำนวนนักศึกษาต่ำกว่าเป้าหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรปริญญาเอก อาจเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์หลักสูตรยังไม่ทั่วถึง ขาดการประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานใหญ่ๆ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เช่น สถาบันการศึกษามหาวิทยาลัย นักวิจัยในสถาบันวิจัยต่างๆ นักวิจัยในโรงงานอุตสาหกรรมชั้นนำ หรือจากนักศึกษาทางสายวิทยาศาสตร์ในภาคอื่นๆ ของประเทศ รวมทั้งนักศึกษาจากต่างชาติที่มาสมัครเรียนในหลักสูตร โดยเฉพาะผู้ที่แสดงความสนใจในการเข้าเรียนต่อในหลักสูตรปริญญาเอก แต่สุดท้ายแล้วไม่ได้สมัครเข้าเรียน เมื่อทางหลักสูตรได้สอบถามรายละเอียดพบว่าผู้สนใจต้องการทุนการศึกษาเต็มจำนวน ได้แก่ การยกเว้นค่าเล่าเรียน และสนับสนุนค่าครองชีพ รวมถึงทุนวิจัยสำหรับวิทยานิพนธ์ แต่ทุนดังกล่าวนักศึกษาต้องมีผลการเรียนเป็นไปตามเงื่อนไขของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (เกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX) > 3.50) จึงจะรับทุนได้ ซึ่งผู้สมัครบางส่วนไม่เป็นตามเกณฑ์ที่กำหนด

3) จากผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ พบว่า มีผลการประเมินในระดับพึงพอใจปานกลาง ซึ่งสามารถพัฒนาสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ให้มีผลการประเมินในระดับพึงพอใจมากได้ จึงเป็นข้อมูลให้แก่ทางหลักสูตรและผู้บริหารของมหาวิทยาลัยส่งเสริมสนับสนุนในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาของบัณฑิตศึกษา

4) จากผลการประเมินสิ่งสนับสนุนการทำงานวิจัย เช่น เครื่องมือสำหรับการวิจัยขั้นสูงรวมถึงการเข้าถึงฐานข้อมูลของวารสารที่จำเป็นยังมีจำนวนน้อย เช่น ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ScienceDirect ซึ่งหลักสูตรอาจต้องของบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมในการจัดหาเครื่องมือวิจัย หรือแสวงหาความร่วมมือกับสถาบันอื่นที่มีความพร้อมในเครื่องมือวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ เพื่อให้บัณฑิตศึกษาสามารถทำวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งทางหลักสูตรและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต้องมีส่วนช่วยในการสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยกับสถาบันอื่น หรือร่วมเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อส่งเสริมการวิจัยหรือสามารถไปขอใช้เครื่องมือวิจัยขั้นสูงในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาได้

5) มีกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษายังน้อย ทางหลักสูตรอาจต้องจัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาต่างชาติที่มีสภาพแวดล้อมและบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

6) เนื่องจากนักศึกษาแรกเข้ามีพื้นฐานการศึกษาระดับปริญญาตรีจากหลากหลายสาขาและสถาบัน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งมีความแตกต่างด้านหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ ส่งผลให้มีพื้นฐานความรู้ ทักษะการวิจัย และความสามารถในการใช้เครื่องมือวิจัยแตกต่างกัน หลักสูตรจึงให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร การปรับพื้นฐานความรู้ของ

นักศึกษารวมถึงการสอนปฏิบัติการในการทำวิจัยและใช้เครื่องมือเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้นักศึกษามีทักษะในการทำงานวิจัยและทำวิยานิพนธ์ได้สำเร็จตามเวลาที่กำหนด

7) เพื่อส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศในการวิจัย และส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษาบัณฑิตศึกษา เนื่องจากทางหลักสูตรมีนักศึกษาบัณฑิตศึกษาจำนวนน้อย อาจส่งเสริมสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดบรรยากาศในการวิจัย เช่น การนำเสนอและอภิปรายบทความวิจัย (Journal Club) โดยให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนองค์ความรู้งานวิจัย รวมทั้งเป็นผู้ช่วยสอนงานวิจัยให้นักศึกษาในระดับปริญญาตรีเพิ่มเติม

8) ผลผลิตของหลักสูตรปริญญาโท สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอางในระยะ 5 ปีของการดำเนินการหลักสูตรที่ผ่านมา มีผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด 6 คน ส่วนหลักสูตรปริญญาเอก มีผู้สำเร็จการศึกษาเพียง 1 คน ดังนั้น ผลผลิตของบัณฑิตในหลักสูตรที่ทำงานในภาคอุตสาหการเกี่ยวข้องทางด้านยาและเครื่องสำอางยังมีน้อย ทำให้กำลังคนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาอุตสาหกรรมดังกล่าวยังมีความขาดแคลนอยู่มาก ส่วนใหญ่บัณฑิตที่จบในหลักสูตร (คิดเป็น 85.71%) ทำงานทางด้านวิชาการ เช่น นักวิจัยในสถาบันวิจัยหรือมหาวิทยาลัย และเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

10. แนวทางการแก้ไขเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของหลักสูตร

1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และผู้บริหาร ควรกำหนดมาตรการเชิงนโยบายอย่างเร่งด่วนเป็นรูปธรรมในการเพิ่มจำนวนนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของหลักสูตร โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก

2) การพัฒนารูปแบบ กระบวนการ และวิธีการจัดการเรียนรายวิชาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ผู้เรียนได้สามารถทำวิทยานิพนธ์เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างบรรยากาศเชิงวิชาการ บรรยากาศเชิงสังคม และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ลดความกดดันและความเครียด พร้อมทั้งเสริมสมรรถนะในด้านต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทั้งด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการติดต่อสื่อสารและการสืบค้น นอกจากนี้ การส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์กับนักศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาต่างชาติ จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานวิจัยที่ดี และมีส่วนช่วยในการแนะนำประชาสัมพันธ์หลักสูตรไปกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3) สำนักวิชาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ซึ่งเป็นเจ้าของหลักสูตรหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง หลักสูตรนานาชาติ (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563) และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอาง หลักสูตรนานาชาติ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2564) ประสบปัญหามีนักศึกษาไม่ได้ตามแผนการรับนักศึกษาจากผลวิเคราะห์การดำเนินงานของหลักสูตรกับมหาวิทยาลัยคู่เทียบ พบว่า หลักสูตรอื่นสามารถรับนักศึกษาได้ตามแผนการรับนักศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาเภสัชศาสตร์ การปรับปรุงหลักสูตรใหม่ควรพิจารณาเปลี่ยนชื่อหลักสูตรและปริญญาเพื่อให้สามารถเพิ่มจำนวนรับนักศึกษาและสอดคล้องต่อความต้องการของผู้เรียน รวมถึงการขยายอาจารย์ประจำหลักสูตรให้ครอบคลุมสาขาบริบาลทางเภสัชกรรมที่มีผู้เรียนเป็นอีกกลุ่มเป้าหมายในการรับเข้ามาเรียนในหลักสูตร (สำนักวิชาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มี 2 สาขา คือ เภสัชกรรมอุตสาหการ และการบริบาลทางเภสัชกรรม)

4) สืบเนื่องจากอัตราการเกิดของประชากรของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง (นงนุช จินดารัตนาภรณ์ และ ศุทธิดา ชวนวัน, 2563) ทำให้ผู้ที่สนใจการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามีแนวโน้มลดลงตามลำดับ จากการเก็บข้อมูลของหลักสูตรพบว่า มีนักศึกษาจากต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนามีแนวโน้มสมัครเรียนกับทางหลักสูตรเพิ่มขึ้น ดังนั้น ควรมีการวางแผนประชาสัมพันธ์หลักสูตรเชิงรุกไปยังนักศึกษาต่างชาติ เพราะนักศึกษาต่างชาติยังมีความสนใจเข้าศึกษาในประเทศไทย เนื่องจากมีค่าครองชีพที่เหมาะสม และหลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการด้านองค์ความรู้และทักษะเฉพาะทางได้

5) หลักสูตรควรกำหนดคุณสมบัติผู้สมัครให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยระบุสาขาวิชาหรือรายวิชาพื้นฐานที่ต้องเคยศึกษาในระดับปริญญาตรี เพื่อให้ผู้เข้าศึกษามีพื้นฐานความรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร และลดความจำเป็นในการจัดการเรียนปรับพื้นฐาน

11. ข้อเสนอแนะ

1) ควรนำข้อมูลเกี่ยวกับทิศทางและแนวโน้มของอุตสาหกรรมยาและเครื่องสำอางที่ได้จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาบูรณาการในกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน

2) ควรให้ความสำคัญกับกระบวนการแปลเครื่องมือวิจัยสำหรับกลุ่มเป้าหมายนักศึกษาต่างชาติ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา เพื่อให้เนื้อหามีความถูกต้องและสอดคล้องกับต้นฉบับภาษาไทย รวมทั้งควรตรวจสอบความเที่ยงตรงของภาษาที่ใช้ เพื่อลดความคลาดเคลื่อนในการสื่อสารและการตีความข้อมูล

3) ควรดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้ว เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพและอุปสรรคในการทำงาน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรในระยะยาว

4) ควรดำเนินการวิจัยเปรียบเทียบหลักสูตรสาขานวัตกรรมยาและเครื่องสำอางกับหลักสูตรในระดับสากล หรือหลักสูตรที่มีลักษณะใกล้เคียงกันในมหาวิทยาลัยอื่น เพื่อระบุจุดแข็งและประเด็นที่ควรพัฒนา อันจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในระดับนานาชาติ

12. กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนสำนักวิชาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และงบประมาณในการปรับปรุงหลักสูตรจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สวัสดี ผู้ให้คำปรึกษาด้านการทำวิจัย และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาสละเวลาในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ได้รับอนุมัติจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ตามหนังสือรับรองเลขที่ WUEC-24-215-01 รหัสโครงการ WU-EC-PH-1-203-67 ทั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการฯ ที่ให้ข้อเสนอแนะในการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

คมสัน สมคง, สักรินทร์ อยู่ผ่อง, และสุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2565). รูปแบบการบริหารจัดการธุรกิจในอุตสาหกรรมเครื่องสำอางเพื่อนำไปสู่การสร้างตราสินค้า. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, *7*(2), 202–221. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/article/view/255707

ทิศนา แขมมณี. (2567). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 27). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรศักดิ์ อุปไมยอธิชัย. (2564). *การประเมินโครงการและหลักสูตร: แนวคิดและการประยุกต์ใช้*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นงนุช จินดารัตนาภรณ์, และศุทธิดา ชวนวัน. (2563). ภาวะเจริญพันธุ์ที่ลดลงในประเทศไทยและประเทศในทวีปเอเชีย. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, *46*(2), 48–85. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/socku/article/view/248135

นวลลออ ทวิชศรี, เขมิกา ปาหา, และปราณี เสนีย์. (2563). ผลการประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ. *วารสารพยาบาลตำรวจ*, *12*(2), 438–446. https://he01.tci-thaijo.org/index.php/policenurse/article/view/241314

นิธิดา อดิภัทรนันท์. (2560). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการเรียนรู้ แขนงวิชาการสอนภาษาอังกฤษ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University (ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ)*, *10*(1), 709–720. https://he02.tci-thaijo.org/index.php/veridian-e-journal/article/view/87435

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. (2567). *นโยบายและพันธกิจยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พ.ศ. 2567*.

มารุต พัฒผล. (2567). *การประเมินหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา*. จรัลสนิทวงศ์การพิมพ์.

มาลี มีแสงพันธ์, ชัชวาล แสงทองล้วน, ฐิติมา โห้ลำยอง, และสุพัตรา ยอดสุรางค์. (2564). การพัฒนากลยุทธ์การจัดการคุณภาพของบริษัทอุตสาหกรรมเวชสำอาง. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, *8*(2), 607–630. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/appm/article/view/258498

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579). (2561, 13 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. *135*(82 ก). 1-71.

รัตนะ บัวสนธ์. (2566). *วิจัยประเมินโครงการ: วิทยาการแห่งการตัดสินใจ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรวรรณ วาณิชย์เจริญชัย, เชิดศักดิ์ ไอรมณีรัตน์, และรัตนสุดา โสภวัฒนกุล. (2566). การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาวิทยาศาสตร์สุขภาพ (หลักสูตรภาคพิเศษ) พ.ศ. 2559. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, *46*(4), 96–110. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDKKUJ/article/view/253979

วิชัย โถสุวรรณจินดา. (2566). การกำหนดนโยบายสาธารณะการส่งเสริมอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจรในประเทศไทย. *วารสารเกษมบัณฑิต*, *24*(2), 52–70. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jkbu/article/view/269403

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2554). *ทฤษฎีการประเมิน* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนันทา มาวัน, กิตติพงษ์ น้อยนวล, จิรายุ บัวด้วง, ธนพล อินทรสกูล, ประสพโชค สุวรรณโฉม, ศิริชัย โยมกระโทก, และธนัสถา โรจนตระกูล. (2565). ทักษะที่สำคัญของบัณฑิตในอนาคต. *วารสารการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, *2*(2), 1–15. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jclmd_psru/article/view/259553

สมทรง สุภาพ. (2565). รูปแบบเพื่อประเมินหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 ซึ่งพัฒนาจากรูปแบบการประเมิน CIPP Model. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, *33*(1), 1–14. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/edubuu/article/view/256064

สุนทรไทย, ว. (2551). *เหตุผลเบื้องหลังการพัฒนาเกณฑ์การตัดสินใจ 5 ระดับ*. Executive Journal, 28(3), 97–101.

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ. (2560). *ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)*.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)*.

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2566). *รายงานสถิติการอุดมศึกษา ประจำปี 2565*.

อังคณา อ่อนธานี. (2563). มุมมองในการพัฒนาหลักสูตรผ่านแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, *22*(1), 366–380. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/149817

Huang, F., & Chen, L. (2024). Adapting to transformative global contexts: A new era for internationalization in higher education and research. *ECNU Review of Education*, *7*(4), 835–841. https://doi.org/10.1177/20965311241276539

Knight, J. (2021). The internationalization of higher education: Concepts and strategies. In D. K. Deardorff, H. de Wit, B. Leask, & H. Charles (Eds.), *The SAGE handbook of international higher education* (2nd ed., pp. 15–32). SAGE Publications.

McChesney, E. T., Weng, Y.-H., Winkler, C. E., Selznick, B., & Mayhew, M. J. (2026). The effect of interdisciplinary training on cultivating graduate student innovation capacities. *Innovative Higher Education*, *51*, 925–950. https://doi.org/10.1007/s10755-025-09848-3

Rana, K., Aitken, S. J., & Chimoriya, R. (2025). Interdisciplinary approaches in doctoral and higher research education: An integrative scoping review. *Education Sciences*, *15*(1), 72. https://doi.org/10.3390/educsci15010072

Stufflebeam, D. L. (2003, October 3). *The CIPP model for evaluation: An update, a review of the model's development, a checklist to guide implementation* [Paper presentation]. *Annual Conference of the Oregon Program Evaluators Network (OPEN)*, Portland, OR, United States.

Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation theory, models, and applications*. Jossey-Bass. https://scholarworks.wmich.edu/books/198

Tokmak, H. S., Baturay, H. M., & Fadde, P. (2013). Applying the context, input, process, product evaluation model for evaluation, research, and redesign of an online master's program. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning, 14*(3), 273–293. https://doi.org/10.19173/irrodl.v14i3.1485

UNESCO. (2020). *Global education monitoring report 2020: Inclusion and education - All means all*. UNESCO Publishing.

Yong, B. P. P., & Ling, Y.-L. (2023). Skills gap: The importance of soft skills in graduate employability as perceived by employers and graduates. *Online Journal for TVET Practitioners*, *8*(1), 25–42. https://doi.org/10.30880/ojtp.2023.08.01.003

Zhang, Q., & Cao, Y. (2024). The evolution and discourse of higher education internationalization since the 21st century: Controversies, criticisms and current trends. Cogent Education, *11*(1), Article 2400443. https://doi.org/10.1080/2331186X.2024.2400443